

תחליף למושיח בלי חנוור

סופרמן 2 (מוגרבי, תל-אביב, ארצות-הברית) — מי אמר ש-סרט-המשך חייב להיות פחות טוב מן המקור?

המשך מעליו של איש-הפלדה הכל-יכול, מוכיח כי כל הנחה זו היא הבל ורעות-רוח. ובכל מה שנוגע לענייני קופה, יש מיספרים שמדברים בזכות עצמם, והם יותר משכנעים מן המיספרים המקבילים של סופרמן 1. ובאשר לאיכות, הסרט השני הוא יותר עליז, פחות יומרני והרבה יותר מפקח מן הראשון.

יתכן שהסיבה העיקרית לכך הוא הבמאי, ריצ'ארד לטטר, שנטל חומר-גלם מן התסריטאים מארו פוצו ודיי וויד ולסלי ניומן (האחראים גם לתסריט הקודם), והכניס בו מימדי סאטירי והומוריסטי משלו, מבלי להפחית במאומה את התיאופה הפאנטסטית של גואל האנושות, עטור האדרת הכחולה. האגדה נשמרה, והילדים בוודאי יהנו ממנה מאוד. מעלית במיגדל אייפל נשלחת לחלל במחוי יד של סופרמן; ילד ניצל לפני שהוא צונח למימיו הנועשים של מפל ניינארה; עניינים קודחות ומעלות אש כמו קרני לייזר; משב-פה מקפיא כל תבערה; נשימה עסוקה יוצרת רוח-סערה, ועוד מיני תעלולים מסוג זה, משמשים את סופרמן ואת אויביו — הפעם מורדי קריפ-טון מתחילת הסרט הקודם, שבאו להשתלט על כדור-הארץ. ובין תעלול לתעלול, לובש סופרמן, כרגיל, את חליפתו הצרה במקצת של העיתונאי המתחיל קלארק קנט, ומסתכל בעיני עגל מאוהב בעיתונאית הנמרצת והמצליחה לויס ליינן, המלמדת אותו את סודות המיקצוע.

כבדרך אגב מכניס לטטר גם הערות ובדיחות פרטיות משלו. למשל, חדר מלון שכולו ורוד להחליא, התגלמות הטעם הרע, המיועד לשימוש זוגות בירח-דבש. במקום אחר הוא מדגיש את תסביך שימשון של האומה האמריקאית,

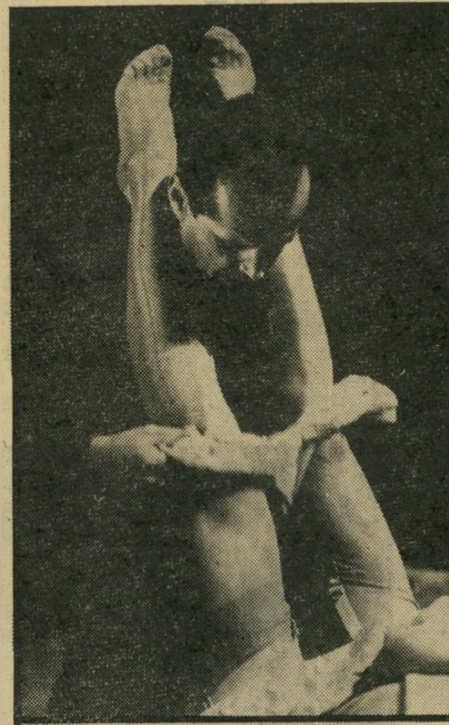
כריסטופר ריב: מימד סאטירי והומוריסטי

כלומר: האמונה שאהבת אשה מסרסת גיבורים; אם רוצה סופרמן בלוויס ליינן, עליו לוותר על תכונותיו המופלאות. ואפשר, כמובן, גם להרהר בכך, שהטוב המוחלט והרע המוחלט קורצו מאותו החומר, כולם יצירי הכוכב קריפטון, או לתהות כיצד זה שבשורש כל העולות יש מעשים טובים, וככל שהמעשה טוב יותר, העוול עשוי להיות גדול יותר. במיקרה זה מוביל סופרמן פצצת-מימן לחלל החיצון, כדי שהתפוצצות לא תזיק לאיש. אבל מסתבר שהריאקציה הגרעינית היא שמשחררת את הנבלים מן הכלא הקוסמי שלהם.

אין צורך לקחת את כל הדברים ברצינות. בסופו של דבר, מדובר כאן בסידרה מצויירת, המסתייעת בכישור-ריו המיוחדים של הקולנוע.

קים שנאו גם את אוונטורה, עד שהמבקר ריט הצרפתיים סיפרו להם שהסרט הזה טוב. דעי לך דבר אחד: המבקרים יכרו לים להיות יותר גרועים. אנטוניוני — לא!

יש לו הרגשה שכך ייקרה גם לדורך חצלצל תמיד פעמיים. הוא יודע שקיצצו את הקטעים שעליהם עבד הכי קשה עם ג'סיקה לנג. טענו שקטעים כה גועזים לא נראו על הבר. ניקולסון עצמו חשב שהאירוטיקה היא המימד החשוב ביותר בסופרמן. לא כך חשבו המפיקים. הם ידעו שזה המימד ההזק, אבל הכירו בעובדה שכרי להביא קהל רחב ולקבל סיווג צנ-

פורנו?

ג'ק ניקולסון וג'סיקה לנג באחת התמונות הר חושניות מתוך הדורך מצלצל תמיד פעמיים.

סרט שבו כמעט מגיעים לשיאים. אבל רק כמעט.

סיפרו שגם הוא השתולל בבית. כשהראו לו את התוצאות. אבל על כך אין הוא עונה ישירות. רק מסביר במה היתה שור'נה גישתו מוז של ג'ון גארפילד. "בשבילי" כך אמר. "גארפילד שיחק את תסביך האשמה. הוא השתדל להיראות

המון תרגילים טכניים.

"ענה היתה לי ההזדמנות לממש את כל אשר למדתי — איך להבטיח שהמתח, שהוא אויבו של המישחק, לא ישתלט עליך. שהרי תחת מתח אתה מאבד את החושניות שבמישחק שלך. ומילכד העלי-מת מתח באמצעות תרגילים שונים. עשיתי מה שאני עושה בכל תפקיד. הרי הש'תתפתי בכתיבה. בניתי לי קונספציה של הדמות וציריתי את הדרך הטובה ביותר כדי לשחק אותה. אחרי שאני בונה את כל הדברים האלה, אני משתדל לשכוח כל מה שלמדתי, ואז אני לוקח איתי רק מה שאני מוצא בסביבה. רק אז מתחילה העבודה ממש."

גשמע מעיף, לא כן? האם זו הסיבה שנטל חופש לשנה תמימה? האם הוא ב'אמת מתכוונן לקנות אי ולשכב על הבטן בחברת האשה שאיתה הוא חי כבר שמונה שנים, אנג'ליקה יוסטון?

"הסיפור על שנה של חופש הוא לא סיפור. כי אם החלטה. צריך לדעת מתי להפסיק. וזה קשה ביותר. בעיקר בשבילי — אני קורא כל כך הרבה ספרים ועיבודים ותסריטים המוגשים לי. כדי להפסיק היום, הייתי צריך להפסיק לקרוא

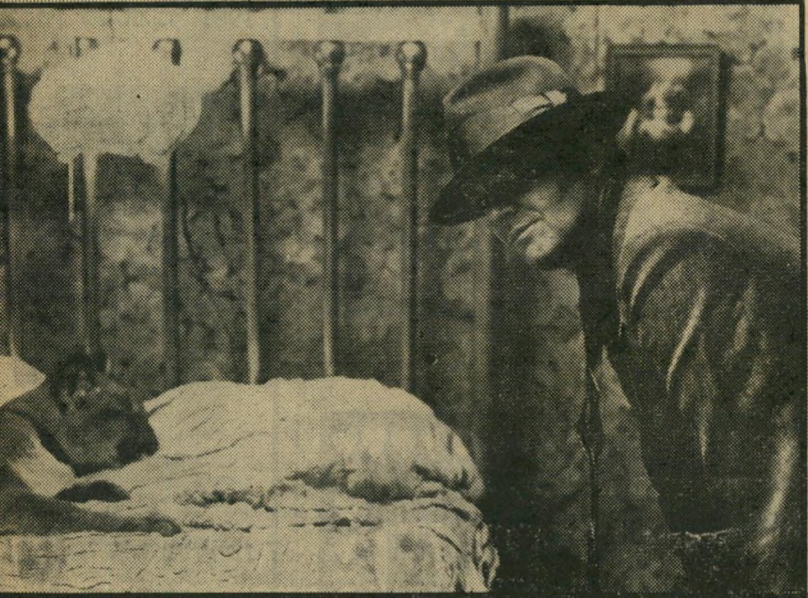
ידע הבשרים

אחד מתפקידי-הבתולים של ניקולסון בדרך לתהילה, אחרי עשר שנות עבודה בסרטים ללא גמול. פירוטו: ניקולסון גילם חפקיד של עורך-דין הולל לצידה של קנדיס ברגן (1971).

אשם כל הזמן. אולי משום שהצנזורה היר'תה כה קשה באותם זמנים. והרבה מין זאת בעבודתי. לכן נמשכתי לחומר בצור'רה חזקה כל כך."

איך ביטא את החושניות שלו בדמות הרוצה הפאתולוגי? "המורה למישחק לימדה אותי פרק שהיה לי לעזר רב. לפני כל סצינה שאתה עומד לשחק — כך אמר רה — בדוק את מצב החושניות שלך ושל הדמות שאתה משחק. לשם כך היו לנו

זורלי מתאים, ולא "רק למבוגרים". צריך לסרס את הסצינות הנועזות. וכך התקבל לא נותר מן הספר. כשבילי המיניות היתה המניע העיקרי של הגיבור, ומעלתו המ'ייוחדת של הספר. בכל סרט שאני עובד עליו אני מחפש את המימד החדש עבורי. כשחקן, אף פעם לא שיחקתי גבר שהחור'שניות עומדת במרכז אישיותו. תמיד הרי'גשתי שגם אצלי עומדת החושניות בראש סולם העדיפויות, אבל מעולם לא ניצלתי

לביאה במיטה

אחת התמונות החזקות ביותר של הדורך מצלצל תמיד פעמיים — ניקולסון חוזר הביתה, מגלה במיטה לביאה. אחד הסימנים להרס הצפוי, בגלל החושניות המשתלטת על גיבורי הסרט.